

I can see the umbrella.
I can see the tike.
I wish I had a toy-plane.
I wish I had a bird.
I wish I had a kite.
I wish I had an umbrella.

Find the umbrella.
Where is the cloud?
It's here.
Where is the kite?
It's here.
Where is the bird?
It's here.

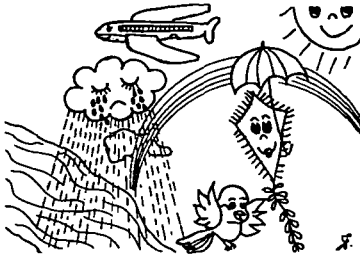
Látom az esernyőt.
Látom a sárkányt.
Bárcsak lenne játékreplőm!
Bárcsak lenne madaram!
Bárcsak lenne sárkányom!
Bárcsak lenne esernyőm!
Hol a madár?

Keresd meg
az esernyőt!
Hol a felhő?
Itt van.
Hol a papírsárkány?
Itt van.
Itt van.

What a nice bird!
What a big plane!
What a sad cloud!
Colour the pictures, please.

Milyen szép madár!
Milyen nagy repülő!
Milyen szomorú felhő!
Színezd ki a képeket, kérlek!

Írj a nehéz helyesírású szavakból egy-egy sort!

Rajzolta Faragó Péter, Általános Iskola, Oros.

DR. DOMONKOS JÁNOS
Fővárosi Iskolaszatanatórium
Budapest

Szent László (1046–1095) halálának 900. évfordulója

Szent László Árpád-kori történelmünk kiemelkedő alakja, a magyar középkor egyik leghíresebb, legnépszerűbb királya. Tizennyolc esztendei uralkodása alatt (1077–1095) nagy tekintélye volt a magyar nemzetnek. Hogy mennyire általános tiszteletben részesült a magyar király, bizonyítja: híre a határon túl is elterjedt. Benne látták a kor egyik legszebb lovageszményét. Kiszemelték a jeruzsálemi szentföld visszafoglalására tervezett nagy kereszties hadjárat vezérévé. Erre azonban nem kerülhetett sor, mert 1095. július 29-én az örökkévalóságba költözött. Egy ideig a somogyvári monostorban nyugodott „boldog teste” (Arany János), majd Váradon helyezték végső nyugalomra.

Életműve a mai időben különösen jelentős, mert élete nagy része Erdélyhez kötődik. Nagyvárad emlékeken túlmenően ugyanis Bihar vára volt Szent Lászlónak kedvenc tartózkodási helye: itt töltve ifjú éveit, ahol nagyon megszerette a székelyeket, mivel kora ifjúságától kezdve tanúja

volt szenvedéseiknek. Kegyes védelmezőjeként a nép is rajongásig szerette, hisz sok nőt és gyermeket mentett meg a kunok rabságából.

A legendához hasonlóan a krónika is ragyogó csillagnak nevezi Lászlót, aki mindkét forrás szerint vallásos, katolikus férfiú volt. Akit tisztos erkölcsök és derék cselekedetek ékesítettek. Ezekkel nem a maga érdekeit szolgálta, hanem mindig Krisztus javát kereste. Ezért egész népe kegyes királynak nevezte őt.

Az 1068-as (erdélyi Doboka megyében lévő Kerlés-hegyi) ütközethez fűződik László párviadala a pogány kun vitázzal, amelyet a herceg leghíresebb tettei között tartottak számon, és évszázadokon keresztül népi mondák, hősi énekek, himnuszok, templomi festmények és imádságoskönyvek vissza-visszatérő témája lett. A párviadal szimbolikus értelmet is nyert. László győzelme a kun harcos felett a kereszténység diadalát jelképezte a barbár pogánysággal szemben. A Képes Krónika életszerű képet ad László hőstettéről (Itt említjük meg, hogy a magyar nép történetének nagy kincse az a kódex, melyet lelőhelyéről sokáig Bécsi Képes Krónikának, majd összeállítójának személyéről Kálti Márk Képes Krónikájának neveztek el. A magyarok tetteinek – Gesta Ungarorum – leggazdagabb, legteljesebb szövegét kapjuk benne. Gyökerei visszanyúlnak az első Árpádok koráig, tükrözve népünk középkori történetét.)

– Meglátott Szent László herceg egy pogányt, ki egy szép magyar lányt vitt lova hátán. Noha súlyosan meg volt sebesülve, tüstént üldözni kezdte lovával. Amikor pedig már elérte volna őt, így kiáltott és szólt Szent László herceg a lányhoz: „Szép húgom, ragadd meg a kunt az övénel, és vessed magad a földre!” Meg is tette ezt. Amidőn pedig Szent László herceg a földön fekvőt közelről lándzsával ledöfte volna, a lány nagyon kérte, hogy ne ölje meg őt, hanem engedje el. *Ebből is látszik, hogy nincs hűség az asszonyokban*, mivel fajtalan szerelemből kívánta őt megszabadítani. A szent herceg pedig sokáig viaskodott vele, s miután inát elvágta, megölte őt. –

Erényeit már királlyá kiáltásakor országszerte ismerték. A trónért folyó belső harcok akkor szűntek meg egy időre, mikor László herceg lépett a magyar trónra, aki I. Géza testvére, Salamon unokatestvére, Vazul unokája, I. Béla magyar király (1060–63) és Richéza hercegnő – II. Miciszláv lengyel király leánya – fia volt. Bátyja, Géza 1074–77-ig uralkodott. Leánytestvérei közül Zsófia Weimar Ulrik őrgrófhhoz ment nőül, Ilona pedig Zvonimir horvát király felesége lett. Első felesége, – kinek nevét nem ismerjük – magyar főúri leány volt. E házasságból született leányát Jaroszlav orosz herceg vette feleségül. Majd özvegységre jutva, Rheinfeldi Rudolf német ellenkirály leánya, Adelheid lett a felesége, akitől Iréne nevű leánya született, s őt János görög császár vette el feleségül. Így szinte az összes szomszédos uralkodóházzal rokonságba került, beleértve a két legnagyobb hatalmat, a görög és német császári dinasztiát is.

Szent László az államszervező nagy előd kultuszát is elindította.

1083-ban István király testének maradványait a székesfehérvári sírjából felemeltette, és István királyt szentté avattatta. István csontjait ereklyetartóban helyezték el, és minden, ami a királyhoz kapcsolódott, szent ereklyévé vált. Ugyanakkor VII. Gergely pápánál kieszközölte István király fiának Imrének, valamint Gellért püspöknek is szentté avatását. Ezzel is megerősítette Országalapítónk törvényeit, és azt, hogy a magyar nép hű marad a római Anyaszentegyházhoz.

Az Árpád-korban kevés uralkodónak sikerült harcok nélkül megszilárdítania hatalmát. Szent Lászlónak személye megtestesíti a sikeres országépítő uralkodót, a győzedelmes uralkodót. Megvédte országát, és biztosította a magyar királyság önálló, független állami létét.

Legszébben a középkori ének tartotta meg emlékét:

Te arcul teljes, szép piros voltál,
Tekintetemben embereknél kedvesb,
Beszédemben ékes, karodban erős,
Lám mindent te ejtesz, ki tevéled küzdik.

Tagodban ékes, termetedben díszes,
Válladtul fogva mindeneknél magasb,
Csak szépséges császárságra méltó,
Hogy szent korona téged méltán illet.

Testedben tiszta, lelkedben fényes,
Szívedben bátor, miként vad oroszlán,
Azért neveztek bátor Lászlónak,
Mikoron méglen ifjúdad voltál.

A kor szelleme, másrészt László nagy tekintélye és egyházas gondolkodása hozta magával, hogy az egyháziak életviszonyainak szabályozásába is belenyúlt. Mintegy száz évvel halála után (1192) a római szentszék a szentek közé iktatta Lászlót, Magyarország nyolcadik királyát. Szentté avatásában szerepet játszott az is, hogy részletesen szabályozta az egyházi ünnepeket, a templomba járást és a keresztény házasságot.

A szent lovagkirály hatása népe körében egyre csak növekedett. A *főurak* becsülték uralkodói erényeiért; az *egyház* messzemenően támogatta páratlan bőkezűségéért; a *vitézek* pedig – akik közül termetegy fejfel kimagaslott – tisztelték bátorságáért, a harcokban mutatott katonai erényeiért.

A néphit szerint a szent király mindannyiszor elhagyta síri ágyát, amidőn a magyart veszély fenyegette. Megjelent nagy lován, hatalmas csatabárdjával, és diadalra segítette a küzdő magyar sereget.

Miben volt varázsereje? Talán Prohászka Ottokár összegezte legkifejezőbben. „A magyar eszmény Lászlóban lett kereszténnyé és szentté. A kereszténység ezentúl már nemzeti létté, a keresztény király a nemzet hőségé lett.”

A történelmi Magyarország sok katolikus templomában találkozhatunk Szent László képzőművészeti értékű ábrázolásával, életművének felelevenítésével. Kimagaslóan szép, nemesveretű emléket állít a Nagybaldogasszonyról elnevezett budavári főtemplom, vagy közhasználatú nevén – Mátyás-templom északi mellékszentélye, a Szent László kápolna. Északi és keleti falán Lotz Károly hármastagozású képeiben gyönyörködhetünk. Az oltár fölötti a király holttestével kapcsolatos csodákat ábrázolja: Angyal húzza Szent László testét szekerén Nagyváradra; László sírba tétele; A sírnál hamisan esküvő halállal lakol. Az északi falon balról jobbra haladva: A cserhalmi ütközet; A király vizet fakaszt a kősziklából; A nagyváradi székesegyház építése. 1695-ből keltezett egyházi ének a magyar szentekről, melyben Szent László említést nyer, máig közismert templomainkban:

„Isten, hazánkért térdelünk Elődbe, Rút bűneinket jószággal földd be, Szent magyaroknak tiszta lelkét nézzed, Érdemét idézzed! – István királynak szíve gazdagságát, Szt. Imre herceg kemény tisztaságát, *László királynak vitéz lovagságát*, Ó, ha csak ezt látnád!”

Szent László halálának kilenc évszázados jubileumán Magyarország nemesszívű, vitéz és becsületes lelkű, nagy királyára emlékezünk szeretettel. Az emlékezés iskoláinknak, történelemtanárainknak is szent kötelessége.

DR. H. TÓTH ISTVÁN
Tanítóképző Főiskola
Kecskemét

Megújul-e kiejtéstaniításunk?

Reményeink szerint az 1995–96. tanévtől bevezetjük, az immár egységes szemléletű, konszenzuson alapuló új, az anyanyelv-pedagógiai nevelést-oktatást szolgáló főiskolai tankönyvet a